

"Ecnebî, düşman mevcudat, birer dost ve kardeş şekline girdi. O câmidât-ı meyyite-i sâmite, birer mûnis memur, birer musahhar hizmetkâr vaziyetini aldı." Buradakiler nasıl bir dönüş yapıyorlar?

Mesela, ölüm kâfir için azaplı bir düşman iken, çünkü onun nazarında ölüm bir yok olma bir hiçlik kuyusudur. Ama aynı ölüm Hazreti Mevlana gibi bir İslam düşünürü için "*şeb-i arus*", yani bir düğün gecesidir. Çünkü Hazreti Mevlana imanın vermiş olduğu nur ile ölümün arkasındaki ebedi âlemi görüyor ve ona müştak oluyor.

Şayet o kâfir küfrü bırakır iman ederse, o zaman o azaplı düşman olan ölüm ona saadetli bir dosta dönüşür. Bu ölçü bütün hadise ve olaylar içinde geçerlidir.

Mümin, her şeyin tedbir ve dizgininin Allah'ın kudret elinde bildiği için, hiçbir şeyden endişe ve telaş etmez. Mümin bilir ki Allah bir musibeti alına yazmış ise bundan kurtuluş yok der teslim olur. Aynı şekilde musibeti alına yazmamış ise hiçbir güç o musibeti başına bela edemez; bu tevekkül ve düşüncesi mümini rahatlatır ve cesur kılar. İşte bu düşünce bir nevi psikolojik yükün yani hadiseler karşısında endişe ve telaş etmenin tevekkül vasıtası ile kadere atılması demektir.

Ama kâfir Allah'a ve onun kâinattaki tedbir ve idaresine inanmadığı için her şeyi tesadüfe veriyor. O zaman başına her an bir iş bir musibet gelmesi muhtemeldir. Bu yüzden her şeyde bir endişe bir telaş duyar. Her hadise karşısında korkar ve titrer. Acaba bu musibet bana dokunur mu der hayatı zehir olur. Üstad Hazretleri bu manaya örnek için Amerika'da olmuş bir olayı söylüyor. Kuyruklu yıldız dünyanın yakınından geçince "*acaba dünyaya çarpar mı*" endişesi ile imanı ve tevekkülü olmayan veya zayıf olanlar çok korkmuşlar, hatta evlerinden çıkmışlar.

Halbuki iman ve tevekkülü olan bir mümin bu olayda şöyle düşünür; "Şayet bu yıldız dünyaya çarpma emrini Allah'tan almış ise tevekkülden başka yapacak bir şey yoktur." der hayret içinde çarpmasını bekler; "*Yok emir almamış ise bu yıldız haddini aşip vazifesi olmadığı hâlde dünyamıza çarpamaz.*" der endişe ve telaştan kurtulur.

Allah'a tahkiki bir şekilde iman ile tevekkül eden adam hiçbir şeyden korkmaz hiçbir hadise karşısında titremez. Cesaretin kaynağı hakiki ve sağlam iman olduğu gibi, korkaklığın kaynağı ise imansızlık ve tevekkülsüzlüktür. Kalbinde iman olmayan birisi bu yüzden her hadise karşısında titret her musibetten azap duyar. Bir nevi dünyanın bütün yükünü beline yükler ve altında ezilip gider.